

I. ನಿಮ್ಮಲಿಖಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಲೀ ಛಾರ-ಛಾರ ವಿಕಲ್ಪ ದೀಯೆ ಗುಛೆ , ಜಿನಮೆ ಸೆ ಁಕ ಮಾತ್ರ ಸಹೀ ಁತ್ತರ ಹೆ . ಸಹೀ ಁತ್ತರ ಛುನಕರ ಁಸಕೆ ಸಂಕೆತಾಕ್ಷರ ಸಹಿತ ಪೂರ್ಣ ರೂಪ ಸೆ ಲಿಖಿಁ . 1x8=8

- 1] 'ಅಪನಾ' ಶಬ್ದ ಕಾ ವಲೊಮ ರೂಪ ಹೆ ,-----
 ಅ] ಪರಾಯಾ ಆ] ಸಪನಾ ಇ] ಕಿರಾಯಾ ಀ] ಅಪನಾ
- 2] 'ಮಾತಾ' ಶಬ್ದ ಕಾ ಅನ್ಯಲಿಂಗ ರೂಪ ಹೆ -----
 ಅ] ರಾಜಾ ಆ] ಮಾತಾ ಇ] ಪಿತಾ ಀ] ಭಾಀ
- 3] 'ಸಮೀಪ' ಕಾ ಸಮನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದ ಹೆ -----
 ಅ] ದೂರ ಆ] ಸಮೀಪ ಇ] ಪಾಸ ಀ] ಸಮೀಪಾ
- 4] 'ಆಗ ಬಬೂಲಾ ಹೊನಾ' ಇಸ ಮುಹಾವರೆ ಕಾ ಅರ್ಥ ಹೆ -----
 ಅ] ಬುರಾ ಹೊನಾ ಆ] ಸಬಕ ಸಿಖಾನಾ ಇ] ಅಟಲ ರಹನಾ ಀ] ಕ್ರೂಧಿತ ಹೊನಾ
- 5] 'ಆವಾಜ' ಶಬ್ದ ಕಾ ಬಹುವಛನ ರೂಪ ಹೆ -----
 ಅ] ಆವಾಜೆ ಆ] ಬಾತ ಇ] ಶಬ್ದ ಀ] ಆವಾಜ
- 6] 'ಪಢನಾ' ಶಬ್ದ ಕಾ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರೇರಣಾರ್ಥಕ ರೂಪ ಹೆ -----
 ಅ] ಪಢ ಆ] ಪಢನಾ ಇ] ಪಢಾನಾ ಀ] ಪಢವಾನಾ
- 7] 'ಮೂಸೀ', ಕಾ ಪುಲ್ಲಿಂಗ ಶಬ್ದ ಹೆ -----
 ಅ] ಮೂಸೀ ಆ] ಮೂಸ ಇ] ಮೂಸೀ ಀ] ಮೂಸಾ
- 8] ವಿವೇಕಾನಂದ -----ಮಾತಾ ಭುವನೇಶ್ವರೀ ದೇವೀ ಥೀ . ರಿಕ್ತ ಸ್ಥಾನ ಮೆ ನಿಮ್ಮ ಕಾರಕ ಹೆ --
 ಅ] ಕೀ ಆ] ಕೆ ಇ] ಕಾ ಀ] ಕೂ

II. ನಿಮ್ಮಲಿಖಿತ ಪ್ರಥಮ ದೂ ಶಬ್ದೆಗೆ ಸೂಛಿತ ಸಂಬಂಥೆಗೆ ಅನುಸಾರ ತೀಸರೆ ಶಬ್ದ ಕಾ ಸಂಬಂಧಿತ ಶಬ್ದ ಲಿಖಿಁ . 4x1=4

9. ರಾನೀ : ರಾಜಾ :: ಬೆಗಮ : _____
10. ಕರ್ನಾಟಕ : ಬೆಂಗಲೂರು :: ಮೆಘಾಲಯ : _____
11. ಭೀಮ : ಮಾನವ :: ಬಕಾಸುರ : _____
12. ಲಾಲರಂಗ : ರುಕನಾ :: ಹರಾ ರಂಗ : _____

III. ನಿಮ್ಮಲಿಖಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಁತ್ತರ ಁಕ-ಁಕ ವಾಕ್ಯೆಗೆ ಮೆ ಲಿಖಿಁ .

13. ಕಿಸ ಕಾರಣ ಸೆ ಬಾಲಕ ಕಾ ಖಾನಾ ಬಂದ ಕರ ದಿಯಾ ಥಾ ? 1x4=4
14. ನರೇಂದ್ರ ಪಢನೆ ಮೆ ಕೆಸೆ ಥೆ ?
15. ರಾಕ್ಷಾಸ ಕಹಾ ರಹತಾ ಥಾ ?
16. ಬಛೆಗೆ ಕೂ ಸಢಕ ಪರ ಜಾಕರ ಕ್ಯಾ ನಹೀ ಕರನಾ ಹೆ ?

V. ನಿಮ್ಮಲಿಖಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಁತ್ತರ ದೂ-ತೀನ ವಾಕ್ಯೆಗೆ ಮೆ ಲಿಖಿಁ . 8x2=16

17. ಥಾಲೀ ಮೆ ಕ್ಯಾ ಜಲ ರಹಾ ಥಾ ? ಁರ ಬಹನ ನೆ ಕ್ಯಾ ಥಾಮ ಲಿಯಾ ?
18. ಸ್ವಾಮೀ ವಿವೇಕಾನಂದ ಕೆ ಮಾತಾ-ಪಿತಾ ಕೆ ನಾಮ ಕ್ಯಾ ಥಾ ?
19. ಮೂಸೀ ಕೂನ-ಕೂನಸೀ ಕಹಾನಿಯಾ ಸುನಾತೀ ಥೀ ?
20. ಕಿಸ ರಾಜ್ಯ ಕೂ ಬಾದಲೆಗೆ ಕಾ ಘರ ಕಹತೆ ಹೆ ?
21. ನೂಹಶಂಗಠಿಯಾಂಗ ಪ್ರಪಾತ ಕಿಸ ನಾಮ ಸೆ ಲೂಕಪ್ರಿಯ ಹೆ ?
22. ಕುಂತೀ ಕೆ ಕಿತನೆ ಬೆಢೆ ಥೆ ?

23. दुर्घटना से बचने के कोई दो उपाय लिखिए।
24. कल्पना चावला को प्यार से क्या कहा जाता था ?
अथवा
कल्पना चावला का जन्म कहाँ हुआ था है ?

VI. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर तीन-चार वाक्यों में लिखिए।

3x9=27

25. भाई को बहन कैसे विदा करती है ?
26. माइती बाजार के परिचय दीजिए।
27. बकासुर क्या करता था और उसके बदले में वह क्या लेता था?
28. जय जय भारत माता कविता में हिमालय की बारे में कवि की भावना क्या है ?
29. चौराहों पर दिए गए संकेतों को विस्तार से बताइए।
30. परिसर रक्षा के लिए हम क्या-क्या कर सकते हैं ?
31. स्वामी विवेकानंद के बचपन का परिचय दीजिए।
32. स्वामी विवेकानंद ने भारतवासियों को क्या उपदेश दिया?
33. गद्यांश का अनुवाद कन्नड या अंग्रेजी में कीजिए।

भारत के इतिहास में स्वामी विवेकानंद का नाम अमर है। इस वीर सन्यासी ने देश-विदेश भ्रमण कर भारतीय धर्म और दर्शन का प्रसार किया तथा समाज-सेवा का नया मार्ग दिखाया।

VII. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर चार-पांच वाक्यों में लिखिए।

2x4=8

34. मौसी के जीवन सुखमय था कैसे ?
अथवा
मौसी और बच्चों के बीच के संबंध के बारे में अपने शब्दों में लिखिए।
35. कवितांश पूर्ण कीजिए।

जय – जय -----
-----दबाकर -----भारत माता

VIII. 36. निम्नलिखित गद्यांश को पढ़कर नीचे दिए गये प्रश्नों के उत्तर लिखिए।

1x4=4

तिम्मक्का का जन्म तुमकूर जिला गुब्बी तालूका में एक छोटे से गांव कक्केनहल्ली में हुआ। उनके पिता चिक्करंगय्य और माता का नाम विजयम्मा था। तिम्मक्का कुदूर और हुलिकल के बीच चार किलो मीटर दूरी तक तीन सौ से अधिक पेड़ लगाए हैं।

- [क] तिम्मक्का कहा से कहा तक पेड़ लगाए हैं ?
- [ख] तिम्मक्का का जन्म कहा हुआ है ?
- [ग] उनके माता-पिता का नाम क्या है ?
- [घ] तिम्मक्का का जन्म किस जिल्ला में हुआ ?

XI. 37. दिये गए संकेत बिंदुओं के आधार पर 15-20 वाक्यों में एक निबंध लिखिए।

1x4=4

[अ] खेलों का महत्व	[* विषय प्रवेश	* खेलों के प्रकार	* खेलने से होनेवाले लाभ	* उपसंहार]
[आ] समाचार पत्र	[* अर्थ	* प्रकार	* महत्व	* उपसंहार]
[इ] पर्यावरण	[* तात्पर्य	* प्रकार	* महत्व	* उपसंहार]

XII. 38. तीन दिन की छुट्टी मांगते हुये अपने प्रधान अध्यापक के नाम पर एक पत्र लिखिए।

1x5=5

या

अपने पिता को पढ़ाई के बारे में बारें में सुनाते हुए एक पत्र लिखिए।

कक्षा : 9 वी						नीला नक्षा- BLUE PRINT														अंक : 80						
	स्मरण रखना					समझना						अभिव्यक्ति						रसग्रहण								
विषय-- वस्तु	व.नि	अ.ल	ल. उ.		दी.उ.		व.नि	अ.ल	ल. उ.		दी.उ.		व.नि	अ.ल	ल. उ.		दी.उ.		व.नि	अ.ल	ल.उ.		दी.उ		कुल प्रश्न	कुल अंक
	1	1	2	3	4	5	1	1	2	3	4	5 अंक	1	1	2	3	4	5 अंक	1	1	2	3	4	5 अंक		
	अंक	अंक	अंक	अंक	अंक	अंक	अंक	अंक	अंक	अंक	अंक	अंक	अंक	अंक	अंक	अंक	अंक	अंक	अंक	अंक	अंक	अंक	अंक	अंक		
गुलाब सिंह		1[1]	1 [2]					1अ		1[3]															4	7
स्वामी विवेकानंद		1[1]	1 [2]													2 [6]									4	9
मौसी									1[2]								1[4]								2	6
चेरापूंजी से आया हू								1अ	2[4]	1[3]															4	8
भीम और राक्षस		1[1]						1अ							1 [2]	1[3]									4	7
जय – जय भारत माता					1[4]					1[3]															2	7
अनुशासन ही शासन है		1[1]						1अ							1 [2]							1[3]			4	7
पर्यावरण बचाओ																						1[3]			1	3
पूरक वाचन [कल्पना चावला]															1 [2]										1	2
व्याकरण	4[4]						4[4]																		8	8
अनुवाद																1[3]									1	3
आपतित गद्यांश																	1[4]								1	4
पत्र लेखन																		1[5]							1	5
निबंध रचना																	1[4]								1	4
कुल योग	11 [16]						14 [23]						11 [35]						2 [6]						38	80

KEY -ANSWER

1x8=8

1] ಅ] ಪರಾಯಾ 2] ಇ] ಪಿತಾ 3] ಇ] ಪಾಸ 4] ಔ] ಕ್ರೋಧಿತ ಹೊನಾ 5] ಅ] ಆವಾಜ್ಞೆ 6] ಇ] ಪಢಾನಾ 7] ಔ] ಮೌಸಾ 8] ಅ] ಕಿ

9. ರಾನಿ

10. ಶಿಲಾಂಗ

11. ರಾಕ್ಷಸ

12. ಚಲನಾ

4x1=4

III. ನಿಮ್ಮಲಿಖಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೆ ಉತ್ತರ ಁಕ-ಁಕ ವಾಕ್ಯಕೆ ಮೆ ಲಿಖಿಁ.

13. ಬುಕಾರ ಕೆ ಕಾರಣ ಸೆ ಬಾಲಕ ಕಾ ಖಾನಾ ಬಂದ ಕರ ದಿಯಾ ಥಾ |

1x4=4

14. ನರೇಂದ್ರ ಪಢನೆ ಮೆ ಬಹು ತೆಜ ಥೆ |

15. ರಾಕ್ಷಾಸ ಁಕಚಕ್ರೀ ನಗರ ಮೆ ರಹತಾ ಥಾ |

16. ಬಕ್ಚಕೆ ಕೊ ಸಢಕ ಪರ ಜಾಕರ ಖೆಲನಾ ನಹೀ ಚಾಹಿಁ |

V. ನಿಮ್ಮಲಿಖಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೆ ಉತ್ತರ ದೊ-ತೀನ ವಾಕ್ಯಕೆ ಮೆ ಲಿಖಿಁ.

8x2=16

17. ಉತ್ತರ : ಥಾಲೀ ಮೆ ದಿಯಾ ಜಲ ರಹಾ ಥಾ| ಬಹನ ನೆ ಙ್ಙಾ ಥಾಮ ಲಿಯಾ |

18. ಉತ್ತರ: ವಿವೇಕಾನಂದ ಕೆ ಮಾತಾ-ಪಿತಾ ಕಾ ನಾಮ ಮಾತಾ ಕಾ ನಾಮ ಶ್ರೀ ಭುವನೇಶ್ವರೀ ದೆವೀ,ಪಿತಾ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥ ದತ್ತ ಹೈ|

19. ಉತ್ತರ : ಮೌಸೀ ಬಕ್ಚಕೆ ಕೊ ವಹ ತೊತಾ - ತೊತೀ ಕಿ ಕಹಾನಿ, ಕಾಠ ಕೆ ಘೋಡೆ ಕಿ ಕಹಾನಿ,ವಿರೊಚಿತ ಕಹಾನಿ ,ಆದೀ ಕಹಾನಿಯಾ ಸುನಾತೀ ಥಿ|

20. ಉತ್ತರ : ಮೆಘಾಲಯ ರಾಜ್ಯ ಕೊ ಬಾದಲಕೆ ಕಾ ಘರ ಕಹತೆ ಹೈ |

21. ಉತ್ತರ : ನೊಹಶಂಘಥಿಯಾಂಗ ಪ್ರಪಾತ ಮಾಸಮಾಔ ಪ್ರಪಾತ ನಾಮ ಸೆ ಲೊಕಪ್ರಿಯ ಹೈ |

22. ಉತ್ತರ : ಕುಂತೀ ಕೆ ಪಾಂಚ ಬೆಟೆ ಥೆ |

23. ಉತ್ತರ : ಸಢಕ ಪರ ಕಭಿ ನಾ ಆಂಖ ಗಿರಾನಾ ಹೈ ಁರ ಸಢಕ ಸುರಕ್ಷಾ ಸಂಕೆತಕೆ ಕೊ ಪಾಲನ ಕರನಾ ಹೈ |

24. ಉತ್ತರ : ಕಲ್ಪನಾ ಚಾವಲಾ ಕೊ ಪ್ಯಾರ ಸೆ ಅಂತರೀಕ್ಷ ಪರೀ ಕಹಾ ಜಾತಾ ಥಾ | ಅಥವಾ ಉತ್ತರ : ಕಲ್ಪನಾ ಚಾವಲಾ ಕಾ ಜನ್ಮ ಹರಿಯಾಣಾ ಕೆ ಕರನಾಲ ಮೆ ಹುಆ ಥಾ |

VI. ನಿಮ್ಮಲಿಖಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೆ ಉತ್ತರ ತೀನ- ಚಾರ ವಾಕ್ಯಕೆ ಮೆ ಲಿಖಿಁ.

3x9=27

25. ಉತ್ತರ : ಬಹನ ನೆ ಭಾಔ ಕೆ ಮಾಥೆ ಪರ ತಿಲಕ ಲಗಾಯಾ,ಚಾವಲ ಬಿಖರಾಁ ತಬ ಭಾಔ ನೆ ಬಹನ ಕೆ ಪೈರ ಛುಁ ವಿದಾ ಲೀ ಬಹನ ನೆ ಭಾಔ ಕೆ ಸಿರ ಪರ ಹಾಥ ಫೆರಾ ಁರ ಬಲೈಯಾ ಲಿ| ಇಸ ತರಹ ಬಹನ ನೆ ಭಾಔ ಕೊ ವಿದಾ ಕರತೀ ಹೈ|

26. ಉತ್ತರ : ಸ್ತ್ರೀ ಕಾ ಪೂರಾ ಬಾಜಾರ ಹಿ ಹೈ ವಹಾ, ಜಿಸೆ 'ಮಾಔತೀ ಬಾಜಾರ ' ಕಹತೆ ಹೈ - ಯಾನಿ ಮಾ ಕಾ ಬಾಜಾರ |ದಿನ ಭರ ಸಾಮಾನ ಕಿ ಬಿಕ್ರೀ ಕರ ಶಾಮ ಕೊ ಅಪನೆ - ಅಪನೆ ಘರ ಲೊಟತೀ ಹೈ| ಕಿಸೀ ಪ್ರಕಾರ ಕಾ ವರ್ಗ - ಭೆದ ನಹೀ ಹೊತಾ ಹೈ |

27. ಉತ್ತರ : ಬಕಾಸುರ ಁಕಚಕ್ರ ನಗರೀ ಕೆ ಲೊಗಕೆ ಕಿ ರಿಖವಾಲೀ ಕರತಾ ಥಾ |ಁರ ಁಸಕೆ ಬದಲೆ ಮೆ ಲೊಗಕೆ ಸೆ ಁಕ ಗಾಢಿ ಅನ್ನ, ದೊ ಭೆಂಸ ಁರ ಁಕ ಮನುಷ್ಯ ಲೆತಾ ಥಾ|

28. ಉತ್ತರ : ಭಾರತ ಮಾತಾ ಕಾ ಹೃದಯ ಹಿಮಾಲಯ ಜೆಸೆ ಁಂಚಾ ಹೈ,ಁಸಮೆ ಕಿತನಾ ಸ್ನಹ ಭರಾ ಹುವಾ ಹೈ| ಅಪನೆ ಆಂಚಲ ಮೆ ಆಗ ದಬಾಕರ. ಹಮಕೊ ಹರಾ ಭರಾ ರಿಖತಾ ಹೈ|

29. ಉತ್ತರ : ಲಾಲ, ಹರೀ,ಪೀಲೀ ಬತ್ತೀ ಯೆ ಚೊರಾಹೆ ಪರ ದಿಁ ಗಁ ಟ್ರೆಫಿಕ ಕೆ ಸಂಕೆತ ಹೈ, ಹರೀ ಪರ ಚಲನಾ ಹೈ, ಲಾಲ ಪರ ರುಕನಾ ಹೈ, ಪೀಲೀ ಪರ ಸಚೆತ ರಹನಾ ಹೈ ಁರ ಸಢಕ ಪಾರ ಹಮೆಶಾ ಜಿಬರಾ ಕ್ರಾಸಿಂಗ ಪರ ಹಿ ಕರನಾ ಹೈ |

30. ಉತ್ತರ : ಁಕ ವೃಕ್ಷ ಅಗರ ಕಟ ಜಾತಾ ಹೈ ತೊ ಁಸಕೆ ಬದಲೆ ಮೆ ಗ್ಯಾರಹ ವೃಕ್ಷ ಲಗಾನಾ ಚಾಹಿಁ ಁರ ರೊಜ ಁಕ ವೃಕ್ಷ ಹಮೆ ಲಗಾನಾ ಹೈ | ಁರ ಁಸಾ ಶಪಥ ಲೆಕರ ಕಾರ್ಯ ಕರನಾ ಹೈ|

31. ಉತ್ತರ: ವಿವೇಕಾನಂದ ಕೆ ಮಾತಾ-ಪಿತಾ ಕಾ ನಾಮ ಮಾತಾ ಕಾ ನಾಮ ಶ್ರೀ ಭುವನೇಶ್ವರೀ ದೆವೀ,ಪಿತಾ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥ ದತ್ತ ಹೈ| ವಿವೇಕಾನಂದ ಕಿ ರುಚಿ ಸಂಗೀತ ಮೆ , ಪಢಾಔ ಮೆ , ಗುಡಸವಾರೀ ಕರನೆ ಮೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ದೆನೆ ಁರ ವಿಚಾರಕೆ ಕೆ ಆದಾನ ಪ್ರದಾನ ಕರನೆ ಕೆ ವಿಷಯಕೆ ಮೆ ಥಿ|

32. ಉತ್ತರ: ವಿವೇಕಾನಂದ ಅಜ್ಞಾನ,ಅಂಧವಿಶ್ವಾಸ,ಅಶಿಕ್ಷಾ, ವಿದೇಶೀ ಅನುಕರಣ,ದಾಸತಾ ಁರ ದುರ್ಬಲತಾ ಆದೀ ವಿಷಯಕೆ ಪರ ಭಾಷಣ ದೆ ಕರ ಁನಕೆ ಬುರ ಪ್ರಭಾವಕೆ ಕೊ ಹಟಾನೆ ಕಾ ಭರತೀಯ ಜನತಾ ಕೊ ಁಪದೇಶ ದಿಯಾ|

33.ಗದಯಾಂಶ ಕಾ ಅನುವಾದ ಕನ್ನಡ ಯಾ ಅಂಗ್ರೆಜಿ ಮೆ ಕೀಜಿಁ |

ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಹೆಸರು ಅಮರವಾಗಿದೆ. ಀ ವೀರ ಸನ್ಯಾಸಿ ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ತಿರುಗಾಡಿ ಬಾರತೀಯ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ತತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು.

VII. ನಿಮ್ಮಲಿಖಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೆ ಉತ್ತರ ಚಾರ-ಪಾಂಚ ವಾಕ್ಯಕೆ ಮೆ ಲಿಖಿಁ.

2x4=8

34 . उत्तर : बच्चे मौसी को घेरे रहते और वह उन्हें कहानियाँ सुनाती। कभी-कभी लाठी टेकते हुई मोहल्ले का चक्कर काटती, सभी घरों में झाँक उनका कुशल-क्षेम पूछती। साँज ढले अपनी कोठरी में चली आती ओर चेन की साँस लेती इस तरह मौसी दिन बिताती थी।

अथवा

उत्तर : माँ के जैसे प्यारी मौसी है। मौसी बच्चों को वह तोता - तोती की कहानी, काठ के घोड़े की कहानी, विरोचित कहानी, आदी कहानियाँ सुनाती थी।

35 . कवितांश पूर्ण कीजिए।

जय- जय भारत माता।
ऊँचा हिया हिमालय तेरा
उसमें कितना स्नेह भरा
दिल में अपने आग दबाकर
रखता हमको हरा - भरा,
सौ-सौ स्रोतों से बह-बहकर
है पानी फूटा आता,
जय-जय भारत माता।

VIII. 36. निम्नलिखित गद्यांश को पढ़कर नीचे दिए गये प्रश्नों के उत्तर लिखिए।

1x4=4

- [क] कुदूर और हुलिकल के बीच चार किलो मीटर दूरी तक तीन सौ से अधिक पेड़ लगाए हैं।
[ख] तिम्मक्का का जन्म तुमकूर जिला गुब्बी तालूका में एक छोटे से गाव कक्केनहल्ली में हुआ।
[ग] उनके पिता चिक्कंगय्य और माता का नाम विजयम्मा था।
[घ] तिम्मक्का का जन्म तुमकूर जिला में हुआ।

XI. 37. दिये गए संकेत बिंदुओं के आधार पर 15-20 वाक्यों में एक निबंध लिखिए।

1x4=4

[अ] खेलों का महत्व	[* विषय प्रवेश	* खेलों के प्रकार	* खेलने से होनेवाले लाभ	* उपसंहार]
[आ] समाचार पत्र	[* अर्थ	* प्रकार	* महत्व	* उपसंहार]
[इ] पर्यावरण	[* तात्पर्य	* प्रकार	* महत्व	* उपसंहार]

XII. 38. तीन दिन की छुट्टी मांगते हुये अपने प्रधान अध्यापक के नाम पर एक पत्र लिखिए।

1x5=5

या

अपने पिता को पढ़ाई के बारे में बारें में सुनाते हुए एक पत्र लिखिए।